

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

Protokolant Bożena Nowicka

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w S.
przy uczestnictwie M.Z., A.Z., Skarbu Państwa- Urzędu Skarbowego w S. i "C." sp.
z o.o.

o wpis w dziale hipotek przymusowych kaucyjnych,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 listopada 2007 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w S.

postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2007 r., sygn. akt [...],

"Czy w postępowaniu wieczystoksięgowym o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej na rzecz wierzyciela Skarbu Państwa w oparciu o postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym, wydane w postępowaniu karnym w przedmiocie zabezpieczenia grożącej oskarżonemu kary grzywny (art. 292 § 1 k.p.k. w zw. z art. 291 § 1 k.p.k. i art. 293 § 1 k.p.k.) - wymagane jest pełnomocnictwo procesowe do reprezentacji Skarbu Państwa udzielone przez Prezesa Sądu sędziemu składającemu taki wniosek ?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Do Sądu Rejonowego w S. wpłynął wniosek złożony przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w S. o dokonanie w dziale IV księgi wieczystej KW Nr [...], prowadzonej dla nieruchomości stanowiącej działki nr 24/20 i 24/45, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej w M., gmina D., której właścicielami są M.Z. i A.Z. na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej wpisu hipotek przymusowych kaucyjnych do kwoty 60.000 zł na rzecz wierzyciela Skarbu Państwa — Sądu Rejonowego w S. w zakresie grożącej oskarżonemu M.Z. kary grzywny do kwoty 315.400 zł na rzecz Skarbu Państwa - Urzędu Skarbowego w S. w zakresie należności podatkowych do kwoty 570,250 zł na rzecz wierzyciela „C.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w zakresie roszczenia o naprawienia szkody. Jako podstawę wniosku wskazano art. 292 § 1 k.p.k., art. 747 pkt 2 k.p.c., art. 110 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca podał, że do Sądu Rejonowego w S. wniesiony został akt oskarżenia przeciwko M.Z. o czyny z art. 296 § 1 i 2 k.k. i inne. Postanowieniem z dnia 7 października 2004 r., zmienionym postanowieniami Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 listopada i 15 maja 2006 r. Prokurator Okręgowy w S. dokonał zabezpieczenia na mieniu oskarżonego grożących mu kar grzywny i środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody oraz uszczuplonych należności podatkowych. Wniosek podpisany został przez sędziego Sądu Rejonowego w S., Przewodniczącą składu orzekającego o zabezpieczeniu majątkowym, postanowieniem z dnia 15 maja 2006 r.

Zarządzeniem z dnia 29 listopada 2006 r. Sąd Rejonowy w S. dokonał zwrotu wniosku. Zdaniem tego Sądu wydane zgodnie z art. 291 § 1 k.p.k., art. 292 § 1 i art. 293 § 1 k.p.k. postanowienie o zabezpieczeniu wykonania orzeczenia na mieniu oskarżonego stanowi podstawę wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej na podstawie art. 110 u.k.w.h. Na podstawie art. 25 § 1 k.k.w. do wykonania postanowień o zabezpieczeniu roszczeń cywilnych będących przedmiotem postępowania karnego i grzywny stosuje się przepisy k.p.c. W sprawie niniejszej wnioskodawca wniósł o dokonanie wpisu hipoteki na rzecz

trzech wierzycieli, nie posiadając samodzielnej legitymacji do wystąpienia z nim na rzecz żadnego z nich. Czym innym jest bowiem wydanie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego, a czym innym legitymacja do złożenia wniosku o wpis hipoteki, która oprócz prokuratora przysługuje podmiotom określonym w art. 626² § 2 k.p.c. W ocenie Sądu Rejonowego, Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w S. powinien być w sprawie reprezentowany przez Prezesa tego Sądu, ewentualnie, sędziemu składającemu wniosek, powinno być udzielone pełnomocnictwo Prezesa Sądu. Brak wniosku w tym zakresie stanowił podstawę jego zwrotu.

Sąd Okręgowy w S., rozpoznając zażalenie na zarządzenie o zwrocie wniosku, powziął wątpliwość wyrażoną w przedstawionym Sądowi Najwyższemu zagadnieniu dotycząca tego czy w postępowaniu wieczystoksięgowym o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym wydane w postępowaniu karnym, w przedmiocie zabezpieczenia grożącej oskarżonemu kary grzywny, wymagane jest pełnomocnictwo procesowe do reprezentacji Skarbu Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 390 § 1 k.p.c. wiąże instytucję przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnień prawnych do rozstrzygnięcia z konkretną sprawą, na tle której wyłoniło się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości. Tym samym wyłączona została możliwość przedstawiania zagadnień prawnych oderwanych od konkretnych potrzeb określonej sprawy i pozbawionych znaczenia dla jej rozstrzygnięcia.

Sytuacja taka zachodzi w przedmiotowej sprawie, w okolicznościach której, rozstrzygnięcie przedstawionego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego nie może odnieść wpływu na oczekiwany przez skarżącego wynik sprawy polegający na dokonaniu wpisu hipoteki przymusowej zgodnie z jego wnioskiem.

Hipoteka przymusowa, która polega na obciążeniu nieruchomości dłużnika w celu zabezpieczenia, nie może być wpisana, gdy dłużnik utracił już prawo własności. Dłużnik M.Z. utracił zaś prawo własności nieruchomości objętej księgą wieczystą KW Nr 1[...] zanim jeszcze do Sądu Rejonowego w S. wypłynął wniosek

o dokonanie w niej wpisu hipotek przymusowych zabezpieczających na jego mieniu należności objęte postanowieniem o zabezpieczeniu wykonania orzeczenia w sprawie karnej (zawiadomienie k. 103).

W tym stanie rzeczy przedstawione zagadnienie prawne nie wymaga wyjaśnienia, co zgodnie z art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm. w zw. z art. 390 § 1 k.p.c.) uzasadnia odmowę podjęcia uchwały.